

2022-04-01

Karin Sandström
Miljöinspektör

Gunborg Else-Britt Lampinen
Orrbyn 138
955 91 RÅNEÅ

Förbud att släppa ut avloppsvatten till avloppsanläggning

Fastighetsbeteckning: Orrbyn 5:50
Besöksadress: Orrbyn 138

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att:

1. förbjuda Gunborg Else-Britt Lampinen som ägare till fastigheten Orrbyn 5:50 att släppa ut avloppsvatten från vattentoalett till den bristfälliga avloppsanläggningen på fastigheten Orrbyn 5:50 och 5:60.
Förbudet gäller från den 30 november 2024.
2. avgiften för handläggningen är 3 275 kronor, vilket motsvarar tre timmars arbete. På fakturan som skickas separat står det hur betalning ska ske.

Vi behöver veta att du tagit emot detta beslut. Fyll i delgivningskvittot och skicka tillbaka **inom två veckor**.

Du har möjlighet att överklaga beslutet **inom tre veckor**, se bilaga.

Det här händer i nästa steg

För att du ska få fortsätta släppa ut avloppsvatten från vattentoalett efter förbudsdatumet måste avloppsanläggningen förbättras. Innan du åtgärdar avloppet måste du ansöka om tillstånd.

Då förbudet gäller endast vattentoalett har du möjlighet att installera torr toalettlösning och fortsätta använda avloppsanläggningen för endast bad-, disk- och tvättvatten.

2022-04-01

Beslutsmotivering

Vi besökte din fastighet den 25 juni 2020 och kontrollerade avloppsanläggningen. Vi konstaterade att avloppsanläggningen består av en trekammarbrunn, fördelningsbrunn och en infiltrationsbädd med två luftningsrör. Infiltrationsbädden ligger på jordbruksmark på Orrbyn 5:60 och luftningsrören är vinklade ut mot Niemiselsvägen. Det fanns mycket slam i både trekammarbrunnen och i fördelningsbrunnen. Vi skickade ut en inspektionsrapport där vi informerade om vilka brister vi sett och du uppmanades höra av dig med synpunkter och mer information. Du svarade då att infiltrationen är gjord efter 2009 års föreskrifter och rekommendationer.

Nästköljande sommar gjorde vi ett nytt tillsynsbesök den 26 juni för att se om slamsituationen förbättrats. Den hade förvärrats. En ny inspektionsrapport skickades ut. Vi efterfrågade då vilka rutiner för egenkontroll och skötsel som du har, om det varit problem med anläggningen vissa tider på året och om det skett olämpliga utsläpp som kan ha påverkat funktionen. Vi bad också om närmare uppgifter om infiltrationsbäddens storlek och uppbyggnad, samt vilka undersökningar som gjordes innan anläggandet med avseende på markens lämplighet och avstånd till grundvattnet. Du har inte skickat in några sådana uppgifter.

Det finns inget tillstånd enligt miljöbalken för avloppsanläggningen.

Följande brister har noterats:

• *Tecken på slamflykt från slamavskiljaren:*

- ■ Synligt slam i T-röret visar att slam kan ta sig vidare trots att T-röret ska förhindra det.
- ■ Synligt slam i sista kammaren. Slammängden ska gradvis minska. I sista kammaren ska det vara inget eller mycket lite slam.
- ■ Slamnivån har stigit över mellanväggarna så att den slamavskiljande funktionen satts ur spel.
- ■ Vattennivån stod över utloppsröret. Detta innebär att slam kan rinna vidare ut ur slamavskiljaren.
- ■ Slam observerades i fördelningsbrunnen.

Slamflykt innebär att slampartiklar rinner vidare från slamavskiljaren. Slam är organiskt material som kräver mycket syre för att brytas ned. I en infiltrationsbädd kan det orsaka delvis igensättning av spridarröret och syrebrist i biohuden. Pågår denna belastning under en längre tid kan

2022-04-01

reningsfunktionen upphöra och bädden sätta igen.

- **Avloppsvattnet rinner dåligt genom infiltrationsbädden:**
  - Vattennivån i slamavskiljaren stod ovanför utloppsröret, vilket indikerar att vattnet inte rinner undan i samma takt som nytt tillförs.
  - Slamrester högre upp i slamavskiljaren indikerar att vattennivån stått högre än den gjorde vid inspektionen.

Att det är dålig genomströmning i infiltrationsbädden kan innebära att den belastas med för mycket avloppsvatten, för mycket slampartiklar, att högt stående grundvatten orsakar dämning eller att marken är för finkornig för att kunna infiltrera avloppsvattnet effektivt. Vid syrefria förhållanden avstannar reningsprocessen. Pågår det under längre tid dör biohuden och bädden sätter igen.

Samlad bedömning

Enligt miljöbalken ska avloppsvatten renas på ett lämpligt sätt så att inte grundvatten, dricksvatten eller vattendrag förorenas. Vi bedömer att din avloppsanläggning inte fungerar som den ska och att avloppsvattnet inte renas på ett tillräckligt bra sätt. Det innebär att föroreningar som övergödande ämnen och smittämnen kan orsaka olägenhet för människors hälsa och miljön.

Vad du fört fram gällande att infiltrationsbädden är utförd enligt gällande riktlinjer 2009 ändrar inte vår bedömning.

Vi har i bedömningen vägt miljönyttan mot kostnaden. Idag finns många olika lösningar för avlopp och vi bedömer att det är möjligt att förbättra avloppsanläggningen till en kostnad som inte avviker från det normala.

Eftersom de mesta av de övergödande och smittsamma ämnena kommer från vattentoaletten begränsas förbudet till den delen av avloppet. För att du ska ha möjlighet att åtgärda avloppet på fastigheten och följa beslutet ska förbudet börja gälla från och med den 30 november 2024.

Lagstöd

Miljö- och byggnadsnämnden får enligt 26 kapitlet 9 § miljöbalken meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i ett enskilt fall får inte beslutas.

I 9 kapitlet 7 § miljöbalken föreskrivs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar

2022-04-01

eller andra inrättningar utföras.

Miljöbalken anger i 2 kapitlet 3 § att den som avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska iaktta de skyddsåtgärder som behövs för att motverka skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön. I 7 § samma kapitel anges att nyttan med alla skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått som ställs ska vägas mot kostnaderna så att kraven blir rimliga.

Enligt 26 kapitlet 15 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet sända förelägganden och förbud som riktas till ägare av en fastighet till inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsregistrets inskrivningsdel. Har anteckning gjorts gäller föreläggandet eller förbudet mot ny ägare av egendomen.

Beslut om avgift fattas i enlighet med Taxa enligt miljöbalken, KF 2018-12-17 §244, 2019-12-16 §241. Med handläggning avses förarbete, platsbesök, granskning, upprättande av inspektionsrapport och beslut.

Information

Vi skickar beslutet till Inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsregistret. Då gäller förbudet även vid ägarbyte.

Om du behöver hjälp med ditt avlopp är du välkommen att kontakta vår VA-rådgivare. Du kommer i kontakt med VA-rådgivaren via kundtjänst på telefonnummer 0920-45 30 00 eller genom e-post till va-radgivning@lulea.se. Du kan också läsa mer om enskilda avlopp på www.lulea.se/egetavlopp, www.avloppsguiden.se.

Har du frågor kan du kontakta en miljöinspektör som jobbar med enskilda avlopp, via kundtjänst eller miljobygg@lulea.se.

Karin Sandström
Miljöinspektör

Bilagor:

Hur man överklagar
Delgivningskvitto

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Hur man överklagar hos Länsstyrelsen

Detta beslut kan överklagas hos länsstyrelsen (förvaltningsbesvär).

Tala om vilket beslut ni överklagar eller om det är en del av beslutet ni överklagar, t ex avgiften. Ange också varför ni anser att beslutet är felaktigt och vilken ändring som ni vill ha.

Bifoga handlingar och annat som ni anser stöder er uppfattning.

Överklagandet ska lämnas in eller skickas till miljö- och byggnadsnämnden. För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna ha inkommit till miljö- och byggnadsnämnden senast **inom tre veckor** från den dag då ni fick del av beslutet.

Har ert överklagande kommit i rätt tid kommer handlingarna att skickas vidare till Länsstyrelsen, om nämnden/beslutsfattaren inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer samt ärendets diarienummer.

Skicka överklagan
till:

Luleå kommun
Miljö- och
byggnadsnämnden
971 85 Luleå

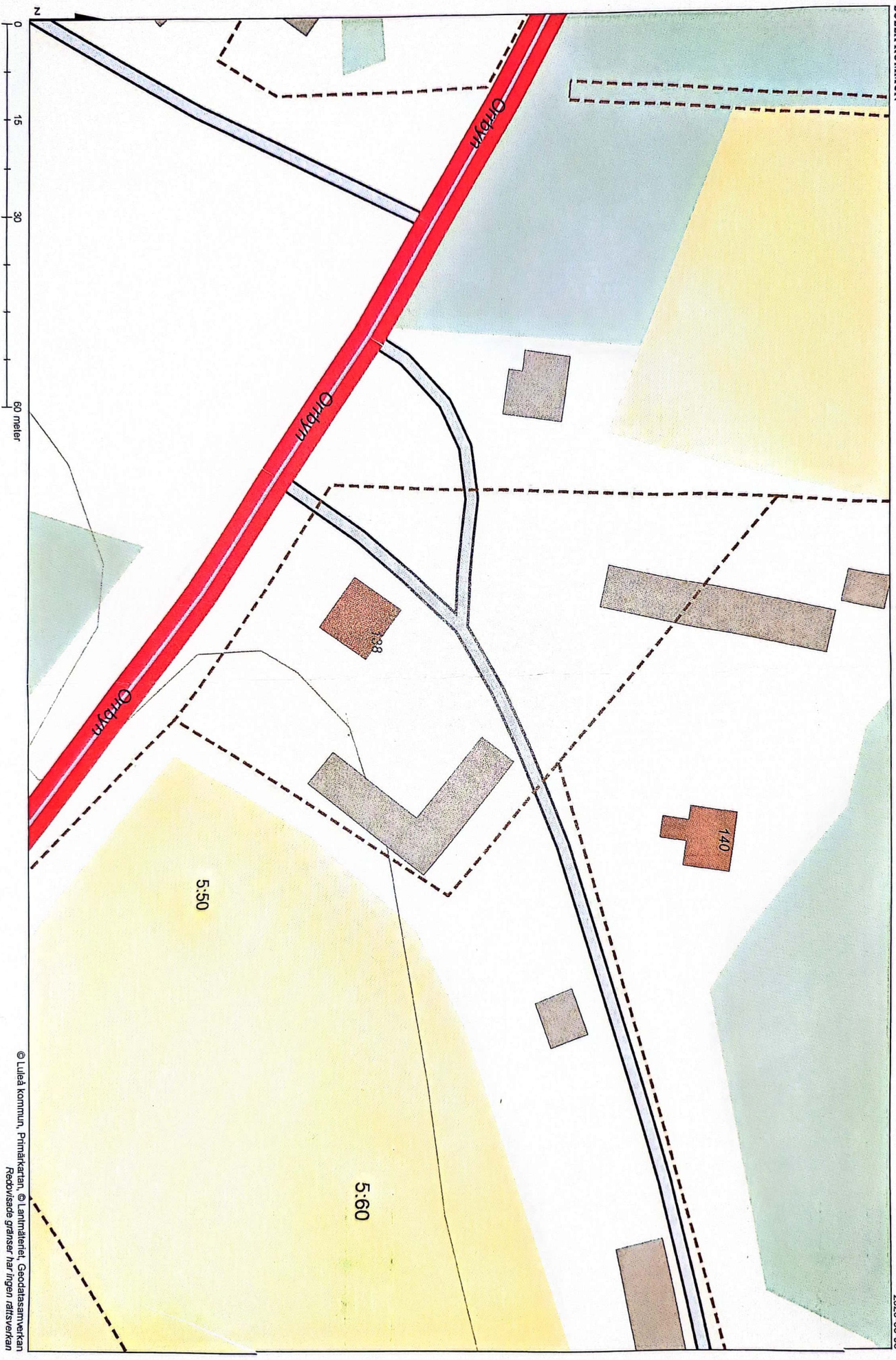
Om något är oklart kontakta:
Miljö- och byggnadsnämnden
Telefon 0920-45 30 00
E-post miljöbygg@lulea.se

ORRRBYN 5:50

2020-03-05

Inventering av enskilda avloppsanläggningar

Stadsbyggnadsförvaltningen, avdelning miljö och bygg kommer att inventera enskilda avlopp inom delar av Råneälvens avrinningsområde (se bilaga). Inventeringen är planerad att starta under maj månad och kommer att pågå under barmarkssäsongen 2020. Du får det här brevet eftersom du är fastighetsägare inom området.

Skicka in en avloppsdeklaration

För att vårt arbete ska gå så snabbt och smidigt som möjligt vill vi att du fyller i och skickar in den bifogade avloppsdeklarationen. Vi vill ha din avloppsdeklaration senast **den 6 april 2020**.

Informationsmöte

Du som omfattas av årets inventering har möjlighet att komma på en informationsträff för att få veta mer om inventeringen. Under kvällen kommer vi att berätta om de krav som lagen ställer på dig som fastighetsägare, om vår roll som tillsynsmyndighet, åtgärdstakt med mera. Det finns även möjlighet att ställa frågor kring inventeringen.

Tid och plats: Byahuset i Södra Prästhalm, 18:30, 2 april 2020.

Varför inventering av enskilda avlopp?

Inventering av enskilda avlopp pågår i hela Sverige och är en del i arbetet för att uppnå de miljömål som beslutats av riksdagen. Syftet med inventeringen är att hitta de enskilda avlopp som idag inte uppfyller gällande krav för rening av avloppsvatten och målet är att dessa förbättras. Miljö- och byggnadsnämnden har antagit en inventeringsplan för att systematisera arbetet med tillsyn av enskilda avlopp. Alla enskilda avlopp inom kommunen ska med tiden inventeras.

Råneälven som mynnar i Rånefjärden är en av Sveriges största skogsälvar, exempel på skyddsvärda arter är, utter, lax, havsöring och flodpärlmussla. Råneälven med biflöden är ett skyddat Natura 2000-område. Älven har

måttlig ekologisk status och Länsstyrelsens kustvattenstudier indikerar risk för övergödning i Rånefjärden. Bland påverkanskällorna finns diffusa utsläpp från enskilda avlopp.

Många av de enskilda avloppsanläggningarna finns där markens egenskaper och närheten till vattendrag och hav gör att näringsämnen och övrigt innehåll i avloppsvattnet bidrar till övergödning. Övergödning innebär att det tillsätts större mängder näringsämnen än naturen kan ta hand om och kan leda till bland annat algblomning och minskning av den biologiska mångfalden.

Det rena avloppsvattnet kan även förorena dricksvattnet. Det är därför viktigt att avloppsanläggningar med dålig reningsfunktion förbättras.

Som fastighetsägare är du ansvarig för att den egna avloppsanordningen fungerar och att den uppfyller gällande krav.

Vad händer under inventeringen?

När vi besöker din fastighet vill vi titta på avloppsanläggningens olika delar utomhus för att få en uppfattning om hur den fungerar:

- slamavskiljare (typ: en-, två-, trekammarbrunn)
- om T-rör finns på utloppet från slamavskiljaren
- slamavskiljarens våtvolyt och slamnivå
- fördelningsbrunn
- reningssteg (typ: infiltrationsbädd, markbädd, modulbädd, minireningsverk)
- avluftningsrör
- uppsamlingsbrunn
- vegetation runt anläggningen, tex träd, buskar, naturlig flora
- avstånd till vattendrag/dike
- avstånd till närmaste vattentäkt och var den finns

Hela inspektionen sker utomhus, vi lyfter på lock, letar utsläppspunkt, fotograferar och fyller i en checklista för senare bedömning av avloppsanläggningen.

Under inventeringen utförs inspektion av din avloppsanläggning av två inspektörer. Besöket tar i genomsnitt mellan 20–30 minuter.

Vad behöver jag förbereda?

Brunnslock ska vara lätt åtkomliga för inspektion. Det innebär att du måste avlägsna tyngre stenar eller dekorationer och öppna eventuella låsanordningar. Av arbetsmiljöskäl ber vi att ni kontaktar oss i förväg om ni vet att ni har ett tungt brunnslock, exempelvis av cement. Om det inte är uppenbart var anläggningen ligger, behöver anläggningen på något sätt märkas ut så att vi lätt kan hitta den.

Vad händer efteråt?

En tid efter besöket får du en inspektionsrapport som beskriver vad vi noterat om din anläggning. Du har då möjlighet att komma in med kompletterande uppgifter. Om vi bedömer att reningen av avloppsvattnet är otillräcklig måste du åtgärda avloppet inom en viss tid. Om anläggningen har en mindre brist, men i övrigt bedöms ha tillräcklig funktion kan du istället få en uppmaning om att undersöka vad bristen beror på samt att rätta till bristen. Eventuella krav kommer ställas i ett beslut som går att överklaga.

Åtgärder för förbättring, ändring eller förnyande av din avloppsanläggning kräver anmälan eller ansökan om tillstånd.

Det är många faktorer som har betydelse för hur en avloppsanläggning fungerar och för att den ska vara förenlig med gällande regler på området. Avloppsanläggningen bör klara dagens utsläppskrav enligt Havs och vattenmyndighetens allmänna råd för små avloppsanordningar (HVMFS 2016:17).

Avgift

Kommunen tar ut en tillsynsavgift för inventeringen. Avgiften omfattar all handläggning och inte bara besöket på din fastighet.

Exempel på arbetsuppgifter som ingår i avgiften är:

- inspektion samt förberedelser och resor i samband med denna
- skrivarbete som att upprätta utskick till fastighetsägare, protokoll, inspektionsrapport och beslut
- sammanställa information och andra administrativa arbetsuppgifter

För arbetet med inventeringsprocessen tas en timavgift ut. Avgiften är 1084 kronor per timme (enligt taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, fastställd av kommunfullmäktige). Vi beräknar att arbetet

kommer att ta cirka två till fem timmar per fastighet beroende på vilken typ av anläggning det är samt dess skick. Du kan förenkla vårt arbete genom att fylla i bifogad deklARATION och skicka tillbaka den så snart som möjligt.

Bra att veta

För att en avloppsanläggning ska vara godkänd ska det minst finnas en slamavskiljare med en fungerande efterföljande rening och den ska inte riskera att förorena miljön, ytvatten, grundvatten eller dricksvattentäkter. Det är fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren som ska visa att ens avlopp klarar gällande regler. Ansökan/anmälan för enskilda avlopp prövas av miljö- och byggnadsnämnden.

Mer information om enskilda avlopp, tekniklösningar, lagkrav och ansvar hittar du på www.avloppsguiden.se, en nationell kunskapsbank om enskilda avlopp.

Information om inventeringen hittar du på <https://www.lulea.se/boende--miljo/eget-vatten-och-avlopp/eget-avlopp/inventering-av-enskilda-avlopp.html>.

Kontakta miljö- och byggavdelningen om du har några frågor.

Kontaktuppgifter

Telefonnummer 0920-45 30 00, växeln har öppet mellan klockan 08:00-17:00
E-post: miljobygg@lulea.se.

Bilagor:

Karta över inventeringsområde
Karta över fastigheten
AvloppsdeklARATION
Svarskuvert

2020-06-26

Linnea Classon
Miljöinspektör

GUNBORG ELSE-BRITT LAMPINEN
ORRBYN 138
955 91 RÅNEÅ

Inspektionsrapport avloppsinventering 2020

Fastighetsbeteckning: ORRBYN 5:50
Besöksadress: ORRBYN 138
Fastighetsägare: GUNBORG ELSE-BRITT LAMPINEN
Inspektionsdatum: 25 juni 2020
Närvarande: Johan Eriksson och Linnea Classon

Under barmarksperioden år 2020 inventerade avdelning miljö och bygg på stadsbyggnadsförvaltningen din avloppsanläggning. I denna rapport redovisar vi våra observationer.

När du har läst rapporten har du möjlighet att lämna synpunkter, bemöta våra observationer eller tillföra ytterligare information. Använd gärna den bifogade svarsblanketten. Efter detta får du ett beslut om ditt avlopp uppnår miljöbalkens krav eller inte.

Uppgifter från avloppsdeklaration

Du har i din avloppskelARATION angett att:

- Fastigheten nyttjas som permanentbostad
- Hushållet består av 2 personer
- Vatten är indraget i huset från en grävd brunn.
- Vattenspolande toalett (wc) samt bad-, disk- och tvättinstallationer (bdt) finns i huset
- Avloppet leds till en infiltration
- Anläggningen anlades omkring 2009

2020-06-26

Inspektion på plats

Avloppsvatten från WC och BDT leds till följande avloppsanläggning:

Slamavskiljare av trekammarmodell i plast med efterföljande fördelningsbrunn och infiltrationsbädd.

Utsläppet av avloppsvattnet sker cirka 550 meter från Råneälven som är ett Natura 2000-område.

Anläggningen är placerad cirka 30 meter söder om, och ca en höjdmeter nedanför, vattentäkten i en sluttning.

Anläggningen saknar tillstånd och det saknas dokumentation om anläggningens tekniska utförande.

Brister

Under inspektionen observerade vi följande brister:

- Tecken på slamflykt:
  - Synligt slam i sista kammaren. Slamängden ska gradvis minska. I sista kammaren ska det vara inget eller mycket lite slam.
  - Slamnivån har stigit över mellanväggarna. Om nivån stiger över mellanväggarna sätts den slamavskiljande funktionen ur spel.
  - Nivån stod över utloppsroret. Detta innebär att slam kan rinna vidare ut ur slamavskiljaren.
  - Slam observerades i fördelningsbrunnen.

Slamflykt innebär att partiklar och slam rinner vidare från slamavskiljaren. Detta innebär att biologiskt nedbrytningbart material transporteras vidare till den efterföljande reningen. Anläggningens reningsförmåga försämras så slamflykten leder till igensättning samt försämrade infiltrationskapacitet och syresättning.

- Marken är belastad. Infiltrationsbädden ligger på jordbruksmark, vilket sannolikt innebär att belastning från arbetsfordon förekommer. Genom att belasta marken minskar porutrymmet vilket försämrar den renande effekten och minskar bäddens infiltrationskapacitet.

2020-06-26

Foton från platsbesöket

Bild 2: Slamavskiljare med tecken på slamflykt

Bild 1: Fördelningsbrunn med tecken på slamflykt

2020-06-26

Lämna synpunkter?

Vill du tillföra mer information om din avloppsanläggning eller om du anser att det finns felaktigheter i det som redovisas i bedömningen ska du framföra detta i den bifogade svarsblanketten till miljö- och byggnadsnämnden så fort som möjligt, dock **senast 2020-08-10** eftersom uppgifterna kan komma att användas som beslutsunderlag.

Vad händer sedan?

Efter att vi tagit del av dina synpunkter får du ett beslut om din avloppsanläggning. Det kan exempelvis innebära ett förbud, föreläggande eller ett beslut om att avsluta ärendet. Om inga synpunkter skickats in kommer beslut att fattas på befintliga uppgifter.

Ett eventuellt förbud innebär att du efter ett visst datum inte får släppa ut avloppsvatten till din befintliga avloppsanläggning.

Om det fortfarande behövs kompletterande uppgifter kommer vi att skriva ett föreläggande där vi ber er att lämna in sådana uppgifter.

All handläggning av ärendet kommer debiteras med timavgift enligt gällande taxa (kommunfullmäktiges beslut 2018-12-17 § 244). Att lämna synpunkter, ställa frågor eller överklaga ett eventuellt beslut kostar dock inget. Taxan för 2020 är 1 084 kronor per timme.

Information om enskilda avloppsanläggningar

En bra hemsida att läsa mer om avlopp är www.avloppsguiden.se. Där står mer om lagar och regler, tekniklösningar, kostnadsuppskattning, saker att tänka på vid planering med mera.

Eget ansvar

Du som fastighetsägare har ansvar för att hantera ditt avloppsvatten enligt gällande lagstiftning och så att det inte försämrar miljön eller påverkar människors hälsa.

Kontaktuppgifter

Telefonnummer 0920-45 30 00 och fråga efter en miljöinspektör som arbetar med avlopp eller skicka e-post till miljobygg@lulea.se.

Linnea Classon
Miljöinspektör